

**МІНІСТЕРСТВО СВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ**

**СИЛАБУС
освітнього компонента
АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

підготовки _____ бакалавра

спеціальності _____ 231 Соціальна робота

освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка.

Силабус освітнього компонента «Атестаційний екзамен» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка.

Розробник: Чернета Світлана Юріївна, доктор педагогічних наук, доцент
Лякішева Анна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор
Петрович Валерій Степанович, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Чернета С.Ю.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

© Чернета С.Ю., 2023р.
© Лякішева А.В., 2023 р.
© Петрович В.С., 2023 р.

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, освітньо-професійна програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» та навчальний план підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота» передбачають, що атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Мета атестаційного екзамену – встановлення відповідності результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітньо-професійної програми «Соціальна робота. Соціальна педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 231 «Соціальна робота».

Завдання:

– узагальнення і систематизація знань з дисциплін циклу професійної підготовки, визначених освітньо-професійною програмою;

– виявлення проблем, розробка алгоритму їх вирішення на рівні суспільства, територіальної громади, сім'ї або клієнтів соціальної, соціально-педагогічної, психологічної діяльності;

– демонстрація здатності презентувати свою точку зору вирішення соціальних проблем у форматі дискусії.

Атестаційний екзамен проходить у формі усної відповіді на білет і спрямований на перевірку досягнення результатів навчання з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Зміст програми атестаційного екзамену базується на основних положеннях силабусів освітніх компонентів, які вивчались здобувачами освіти у передбачених навчальними планами семестрах, та доповнений сучасними науковими соціально-педагогічними дослідженнями.

Атестаційний екзамен спрямований на **формування компетентностей**, а саме: ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 12. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ФК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного). ФК 2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних і соціально-педагогічних процесів. ФК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних і соціально-педагогічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

ФК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі осіб та сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. ФК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб. ФК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці. ФК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах. ФК 9. Здатність оцінювати соціальні і соціально-педагогічні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів. ФК 10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних і соціально-педагогічних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. ФК 11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей. ФК 12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту; сприяти соціальній інтеграції вразливих категорій населення, дітей та молоді з інвалідністю у соціальному середовищі. ФК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм. ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. ФК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад. ФК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів професійної діяльності. ФК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності. ФК 18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері. ФК 19. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи і соціальної педагогіки. ФК 20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної, соціально-педагогічної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Атестаційний екзамен спрямований на перевірку досягнення **результатів навчання** здобувачами вищої освіти, визначених освітньо-професійною програмою, а саме: ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами. ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань. ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми. ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки. ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях. ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах. ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності. ПРН 16. Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу. ПРН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів. ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин. ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання. ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень. ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та

застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей. ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки. ПРН 25. Здатність до раціонального вибору і реалізації технологій соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти.

Білет атестаційного екзамену складається з трьох питань: перше питання стосується теорії, історії, технологій соціальної роботи; друге питання – соціально-педагогічного спрямування; третє питання – практичного спрямування (розв'язування кейсів).

Перелік питань до атестаційного екзамену Питання з теорії, історії, технологій соціальної роботи

1. Характеристика основних груп нормативних документів соціальної роботи
2. Конституційні засади соціальної роботи. Поняття соціального захисту населення.
3. Сучасні уявлення щодо призначення теорій соціальної роботи. Класифікація теорій та моделей соціальної роботи.
4. Застосування комплексних (біопсихосоціальних, холістичних) теорій та моделей у соціальній роботі.
5. Теорія кризового втручання в соціальній роботі.
6. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи.
7. Етапи та техніки процесу сімейної терапії.
8. Теорія і практичні моделі групової соціальної роботи
9. Соціальна робота в спільноті. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді.
10. Технології профілактичної роботи соціального працівника/ ФСР/ соціального педагога.
11. Технології соціального та соціально-психологічного консультування та посередницької діяльності.
12. Технології зв'язку з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ в соціальній роботі.
13. Технології сімейно-орієнтованої соціальної роботи. Оцінка потреб дитини та сім'ї.
14. Технології соціальної роботи з особами з інвалідністю та їхніми сім'ями.
15. Специфіка соціальної роботи з людьми похилого віку та пенсіонерами.
16. Професійна деформація особистості соціального працівника та прийоми й техніки попередження й подолання професійного (емоційного) вигорання фахівців соціальної сфери.
17. Поняття «ризик», «групи ризику». Діти, як категорія групи ризику.
18. Сутність соціальної дезадаптації. Види дезадаптованих підлітків. Соціальна робота з ними.
19. Зміст, форми та методи соціальної роботи з людьми похилого віку.
20. Сутність, напрями та етапи соціальної роботи з внутрішньо переміщеними особами.
21. Поняття девіантної поведінки. Основні формування девіантної поведінки.
22. Підліток як суб'єкт девіантної поведінки. Реакції підліткового віку.
23. Поняття профілактики девіантної поведінки. Види та рівні профілактики.
24. Основні стратегії та моделі профілактики.
25. Соціальна робота з сім'єю, яка потрапила в складні життєві обставини.
26. Соціальні послуги, їх види.
27. Ведення випадку.
28. Оцінювання потреб особи/сім'ї, яка потрапила в складні життєві обставини.
29. Мінімальні державні соціальні стандарти та соціальні гарантії
30. Органи і служби у справах дітей, їх повноваження та структура
31. Служба освітнього омбудсмена: завдання, структура та повноваження

32. Права громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах.
33. Правові підстави реалізації соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю.
34. Соціальні технології: поняття, сутність, принципи, типології.
35. Технологічний процес в соціальній роботі, його сутність та специфіка.
36. Технології індивідуальної та групової соціальної роботи.
37. Соціологічні, психологічні і соціально-педагогічні технології у соціальній роботі: сутність та зміст.
38. Технологія цілепокладання, прогнозування й моделювання в соціальній роботі.
39. Технології соціальної діагностики.
40. Технологія соціальної адаптації та реабілітації в соціальній роботі.
41. Технології соціальної корекції та терапії в соціальній роботі.
42. Технологія соціального консультування та соціальної профілактики.
43. Соціальна опіка, піклування та соціальний супровід як особливі технології соціальної роботи.

Питання соціально-педагогічного спрямування

44. Сутність, об'єкт, предмет, мета, завдання, зміст соціальної педагогіки.
45. Функції й основні категорії соціальної педагогіки.
46. Структура соціально-педагогічної діяльності.
47. Світові моделі та стандарти підготовки соціального педагога.
48. Функції соціально-педагогічної діяльності.
49. Соціокультурне середовище як педагогічний фактор.
50. Сім'я як провідний чинник соціалізації особистості.
51. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема.
52. Молодь як соціальний суб'єкт у структурі соціокультурного середовища суспільства.
53. Сутність, структура, етапи соціалізації особистості.
54. Фактори, агенти, механізми соціалізації особистості.
55. Сутність, види, форми соціальної адаптації особистості в соціалізації.
56. Поняття, функції, види, особливості засобів масової інформації в соціалізації особистості.
57. Сутність, функції, класифікація груп ровесників у соціалізації особистості.
58. Заклади загальної середньої освіти як суб'єкт соціально-педагогічної діяльності
59. Територіальна громада як суб'єкт соціально-педагогічної діяльності.
60. Основані напрями та зміст роботи соціального педагога в закладах освіти.
61. Внутрішня та зовнішня взаємодія й співпраця соціального педагога закладу освіти.
62. Просвітницька робота соціального педагога закладу освіти.
63. Профілактична робота соціального педагога закладу освіти.
64. Консультування в роботі соціального педагога закладу освіти.
65. Професійна етика соціального педагога.
66. Класифікація сучасних сімей за різними критеріями.
67. Соціально-педагогічні особливості соціалізації дитини в різних типах сімей.
68. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах.
69. Батьківська компетентність у реалізації виховного потенціалу сім'ї в сучасних умовах.
70. Насильство в сім'ї як соціально-педагогічна проблема.
71. Види, форми, ознаки насильства над дітьми в сім'ї.
72. Діагностика насильства над дітьми в сім'ї.
73. Мета, завдання, зміст, принципи соціально-педагогічної профілактики насильства над дітьми в сім'ї.
74. Програма соціально-педагогічної профілактики насильства над дітьми в сім'ї.
75. Сутність, види, причини, шляхи, етапи, наслідки торгівлі людьми.

76. Діагностика ставлення учнівської молоді до проблеми торгівлі людьми.
77. Сутність, мета, завдання, зміст, види соціально-педагогічної профілактики торгівлі людьми серед учнівської молоді.
78. Програма соціально-педагогічної профілактики торгівлі людьми серед учнівської молоді.
79. Сутність, класифікації девіантної поведінки підлітків.
80. Сутність, види, мета, завдання, зміст, принципи соціально-педагогічної профілактики девіантної поведінки підлітків.
81. Діагностика схильності підлітків до девіантної поведінки.
82. Особливості та види кібербулінгу серед дітей. 64. Діагностика ставлення підлітків до булінгу.
83. Сутність, фактори і класифікація віктимної поведінки підлітків.
84. Діагностика схильності підлітків до віктимної поведінки.
85. Вплив виховання на процес соціалізації особистості в історичній динаміці.
86. Культура й освіта в часи розквіту Київської держави (князювання Володимира Великого, Ярослава Мудрого та Володимира Мономаха).

Приклади завдань практичного спрямування

Завдання 1. У сім'ї, де чоловік зловживає алкоголем, вчиняє насильство щодо дружини та двох малолітніх дітей. Дружина намагалася самотійно вплинути на чоловіка, однак це марно. Жінка продовжує жити і терпіти заради дітей.

Визначте ключову проблему.

Запропонуйте методи й форми роботи з подолання проблемної ситуації.

Завдання 2. Багатодітна сім'я (3 дітей) взяла на виховання 5 дітей-сиріт. Було створено дитячий будинок сімейного типу. Спочатку все було добре, але через кілька місяців двоє хлопчиків з числа дітей-сиріт перестали йти на контакт з батьками-вихователями й почали провокувати конфліктні ситуації.

Проаналізуйте ситуацію й визначте можливі причини такої поведінки.

Запропонуйте методи та форми роботи з подолання проблемної ситуації.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Екзаменаційний білет складається з 3-х питань. Підсумкова оцінка є середньоарифметичною за відповіді на всі три питання.

При оцінюванні відповіді здобувачів освіти на атестаційному екзамені враховуються наступні критерії:

1. Характер засвоєння знань (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота, точність).
2. Якість знань (логіка мислення, аргументація, науковість, послідовність і самостійність викладу, культура мовлення).
3. Ступінь оволодіння професійними вміннями і навичками.
4. Сформованість професійної техніки.

Кожен із цих критеріїв має свої показники, які можуть бути представлені у вигляді чотирьох рівнів готовності випускників до майбутньої професійної діяльності (високий, середній, достатній і низький) і оцінені відповідною кількістю балів.

Підсумкова оцінка університету (нормований рейтинговий бал)	Оцінка за національною шкалою	Оцінка ECTS	Показники
90-100 (високий)	Відмінно	A	Здобувач освіти виявив всебічні та систематизовані знання з соціальної педагогіки/соціальної роботи та

рівень)			технологій соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, продемонстрував глибину і детальність аналізу питань, уміння розкривати сутність теоретичних положень та специфіку соціально-педагогічної діяльності в окремих закладах та з окремими категоріями населення, зміст технологій, обґрунтовувати їх вибір для практичної діяльності; правильно та вільно оперує категоріями і поняттями; доцільно і грамотно добирає необхідні для відповіді аргументи, ілюструє їх прикладами з майбутньої професійної діяльності, висловлює власне ставлення до навчального матеріалу; відповіді чіткі, логічні, конкретні, мова літературна. При розв'язанні практичного завдання виявляє здатність аналітичного мислення, спирається на технологічний підхід, легко і швидко визначає професійні дії соціального працівника/педагога, добирає оптимальні методи та прийоми діяльності у конкретній ситуації, дає їх обґрунтування, демонструє оригінальність, творчий потенціал.
82-89 (середній рівень)	Дуже добре	В	Здобувач освіти виявив повне засвоєння програми атестаційного екзамену, достатньо висвітлює теоретичні положення та з'ясовує суттєві сторони питань, правильно визначає зміст основних понять, демонструє володіння технологіями соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, але при цьому допускає окремі неточності. При розв'язанні практичного завдання спирається на технологічний підхід, у цілому вірно визначає професійні дії фахівця із соціальної роботи та соціального педагога та добирає методи діяльності у конкретній ситуації, дає їх обґрунтування, наводить приклади.
75-81 (середній рівень)	Добре	С	Здобувач освіти виявив повне засвоєння програми атестаційного екзамену, достатньо висвітлює теоретичні положення та з'ясовує суттєві сторони питань, правильно визначає зміст основних понять, демонструє володіння технологіями соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, але при цьому допускає окремі неточності. При розв'язанні практичного завдання спирається на технологічний підхід, в основному визначає професійні дії соціального працівника/педагога та добирає методи діяльності у конкретній ситуації, але обґрунтування не завжди переконливе.
67-74 (достатній рівень)	Задовільн о	Д	Здобувач освіти виявив знання основного матеріалу програми атестаційного екзамену в об'ємі, який необхідний для подальшої практичної роботи; продемонстрував у цілому правильність розуміння наукових положень і понять по суті, однак відповідь вирізняється поверховістю або фрагментарністю, наявні неточності та помилки у змісті відповіді; при розв'язанні практичного завдання професійні знання, технологічний підхід використовуються обмежено; переважає емпіричний рівень та стереотипність.
60-66 (достатній	Достатнь о	Е	Здобувач освіти виявив знання основного матеріалу програми атестаційного екзамену в обсязі, елементарно

рівень)			необхідному для подальшої практичної роботи; продемонстрував у цілому правильність розуміння теоретичних положень і наукових понять по суті, однак відповідь вирізняється обмеженістю, поверховістю або фрагментарністю, наявні утруднення, неточності та помилки у змісті відповіді; при розв'язанні практичного завдання професійні знання, технологічний підхід використовуються обмежено, вибір методів не завжди правильний; переважає емпіричний метод.
1-59 (низький рівень)	Незадові льно	FX	Здобувач освіти виявив суттєві прогалини у засвоєнні програмового матеріалу, має значні труднощі в оперуванні категоріями та теоретичними положеннями соціальної роботи та соціальної педагогіки, висвітленні технологій соціально-педагогічної діяльності; відповідь вирізняється обмеженістю, фрагментарністю, наявні грубі помилки; при виконанні практичного завдання має утруднення, не спирається на алгоритм розв'язання, допускає помилки, виявляє обмеженість професійного мислення та несформованість відповідних умінь

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Olena V. Belkina-Kovalchuk, Evgeniya A. Durmanenko, Tetyana A. Martyniuk, Victoria V. Petruk and Svitlana Yu. Cherneta. (2021). School Mediation as A Means of Preventing Social Maladjustment of Students from Risk Groups. *JoJournal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment*, Vol. 9 No. 5, 546–554. <https://www.lifescienceglobal.com/pms/index.php/jiddt/article/view/8418>
2. Evgenia Durmanenko, Svitlana Cherneta, Iryna Bychuk, Maryna Voloshenko, Yaroslav Tbinskiy (2021). The value of conscious paternity as a priority direction in the vocational training of social workers. *REVISTA DE LA UNIVERSIDAD DEL ZULIA*. 3ª época. Año 12 N° 35. The value of conscious paternity as a priority direction in the...85–105. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/rluz/article/view/37042>
3. Povidaichyk, O., Khomenko, S., Volkova, K., Korniat, V., Cherneta, S., & Martirosian, L. (2021). Professional Training of Future Social Workers for R&D Activities. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 13(2), 110–131. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/413>
4. Sushyk N. S. The technology of social prevention of deviant behavior of teenagers and adult subject was of probation. The system of social services of Ukraine amidst transformation: modern trends and challenges : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. P. 1–28. (ISBN 978-9934-26-210-4). URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/227/6002/12537-1>
5. Proctor E. The Pursuit of Quality for Social Work Practice: Three Generations and Counting. *J Soc Social Work Res*, 8 (3): 335–353. DOI: 10.1086/693431
6. Sheppard R. (2020). Social work theory and methods: The essentials, *Aotearoa New Zealand Social Work*, 32 (1) <https://doi.org/10.11157/anzswj-vol32iss1id712>.
7. Suhail, M. (2021). Social Work Practice in Industry: Scope and Functions. *Areas of Social Work Practice* (pp. 211–220). Publisher: AlterNotes Press.

8. Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки: посібник для спеціалістів приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній/ За заг. ред. Р.Г.Вайноли, Т.Л. Лях. К.: ТОВ «Перфект Стайл», 2007.

9. Бичук І. Соціальне благополуччя в системі соціальної роботи. Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (12–15 жовтня 2020 року) / за заг. ред. В. З. Антонюка. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2020. С. 284-286.

10. Бичук І.О. Соціальний супровід сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (з досвіду викладання навчальної дисципліни «Соціальний супровід»). Humanitas. 2021. № 4. С. 3-9.

11. Бондаренко Н.О. Соціальна діагностика: підручник / Н.О. Бондаренко. К.: О.В.Ямчинський. 2021. 240 с.

12. Все про соціальну роботу : навч. енциклопед. словник-довідник / [За ред. В. М. Пічі. Вид. 2-ге, виправлене, перероблене та доповнене]. Львів: «Новий Світ 2000», 2013. 616 с.

13. Дерев'янюк С. П. Психологія молодіжних субкультур : навч.-метод. реком. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. 76 с.

14. Додаткова література

15. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. редакцією проф. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум. 2013. 536 с.

16. Завацька Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. К. : Слово, 2008. 240 с.

17. Іванова І.Б. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг): навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2018. 302 с.

18. Карпенко О. Г., Романова Н. Ф. Теорія та практика соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ. К. : Слово, 2015. 402 с.

19. Кейс-менеджмент внутрішньоопереміщених осіб : методичні рекомендації. URL : <http://ekmair.ukma.edu.ua/>.

20. Козирев М. П. Соціальна педагогіка : навч. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 351 с.

21. Костіна В. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців соціальної галузі до профілактики дезадаптації учнів у різних соціальних інституціях : монографія. Харків : ХОГОКЗ, 2018. 363 с.

22. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. 3-те вид. доп. і перероб. К.: Міленіум, 2015. 300 с.

23. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.

24. Кучер, Г. М. Соціальна робота з вразливими категоріями населення в умовах територіальної громади : монографія / [рец.: Рассказова О. І., Коляденко С. М., Кравченко О. О.]. Київ : Ямчинський О., 2021. 266 с.

25. Лопушняк Г. С. Державні соціальні стандарти, гарантії та нормативи: сутнісно-проблемні аспекти Соціально-трудова відносини: теорія та практика. 2014. № 2. С. 491-499. URL: <http://nbuv.gov.ua/>.

26. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика [підручник]. 2-е вид. К: Каравела, 2015. 368 с.

27. Методи та технології роботи соціального педагога / Авт.-упоряд. С.П.Архипова, Г.Я.Майборода, О.В. Тютюнник. Навч. пос. К.: Слово, 2011. 496 с.
28. Петрович В.С. Групи взаємодопомоги батьків дітей із інвалідністю як складова соціальної підтримки в громаді. *Humanitas*. 2021. № 2, С.36–43.
29. Петрович В.С. Лях Т., Лехолетова М., Спіріна Т. (2022). Соціально-педагогічна робота з батьками щодо підтримувати ними дітей у період війни. *Ввічливість*. *Humanitas*, № 2, С. 24–30.
30. Петрович В.С. Нові підходи у профілактиці ВІЛ/СНІДУ та інших соціально небезпечних захворювань у громаді. Проблеми та перспективи розвитку територіальних громад в соціальній сфері: матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 24 вересня 2021 р.). Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. С. 68-73.
31. Петрович В.С. Я хочу бути тренером: настільна книга тренера-початківця : метод. рекомендації. 3-е вид. доповн. і преробл. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2017. 60 с.
32. Пірен М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика [Текст] : підручник. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 328 с.
33. Практикум із соціальної роботи : навч.-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. М. Шевчук ; [рец.: Н. М. Коляда, І. В. Албул, О. Д. Балдинюк]. Умань : Візаві, 2021. 109 с.
34. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
35. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України № 2558-III від 21.06.2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2558-III>
36. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : посібник з проведення тренінгу / Н. Гусак, В. Чернобровкіна та ін. ; за заг. ред. Н. Гусак. Київ : НаУКМА, 2017. 174 с. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/>.
37. Рудкевич Н. І. Методика соціально-педагогічної роботи : навч.-метод. посіб. Львів: Растр-7, 2021. 324 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Rudkevych-N.-pidruchnyk.pdf>
38. Czerneta S. Treść i kierunki przygotowania pracowników socjalnych do pracy z podmiotami probacji. *Knowledge. Education. Low. Managtmtnt. Nauka. Oświata. Prawo.Zarządzanie*. 2016. № 4 (16). P. 26-34
39. Семигіна Т. В. Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи. *Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України*. 2015. URL.: <http://nbuv.gov.ua/>.
40. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
41. Система соціального захисту в Україні : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. О. Матрос ; [рец.: Рассказова О. І., Кучер Г. М., Кравченко О. О.]. Умань : Візаві, 2021. 174 с.
42. Скочко М. О. Організаційно-змістові засади надання соціальних послуг у сільській місцевості : дис. ... д-ра філософії : 231 : захищена 14.05.2. Умань, 2021. 223 с.
43. Слосанська, Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В. 2018. 381 с.
44. Соціальна робота в Україні : навч. посібник / за заг. ред. І.Д. Зверевої, Г.М. Лактіонової. К., 2004. 256 с.

45. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
46. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с
47. Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики [Текст] : монографія / За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 340 с.
48. Соціальна робота на підприємстві : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: Л. А. Моргай ; [рец.: Коляда Н. М., Рассказова О. І., Кучер Г. М.]. Умань : Візаві, 2021. 221 с.
49. Соціально-педагогічна підтримка дітей та учнівської молоді : монографія / [Алексєєнко Т. Ф., Жданович Ю. М., Малиношевський Р. В. та ін.] / за заг. ред. Т. Ф. Алексєєнко. К. : ТОВ "Задруга", 2017. 168 с.
50. Сушик Н. Особливості впливу сім'ї на соціалізацію дитини. *Нова педагогічна думка*. Рівне, 2021. № 1 (105). С. 64–70. URL: <http://npd.roippro.org.ua/index.php/NPD/article/view/292/263>
51. Теорія та історія соціальної роботи : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. О. Матрос ; [рец.: Коляда Н. М., Албул І. В.]. Умань : Візаві, 2020. 250 с.
52. Технології соціальної роботи за місцем проживання : навч. посібник / укладачі Івашенко К. В., Коцур І. В. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 101 с.
53. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями / Капська А.Й., Пеша І.В., Міхеєва О.Ю., Соляник М.Г. К.: «Видавничий Дім «Слово», 2015. 328 с.
54. Чернета С. Ю. Практична спрямованість підготовки фахівців із соціальної роботи до надання соціальних послуг. *The system of social services of Ukraine amidst transformation: modern trends and challenges* : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 220 p.
55. Чернета Світлана. Соціально-правовий захист жертв домашнього насильства. *Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики: колективна монографія*. Волинський національний університет імені Лесі Українки. За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: Волиньполіграф, 2021, 323 с. С. 57-89.
56. Чернета С. Навчально-методичне забезпечення освітнього компонента «Атестаційний екзамен». *Соціальна робота : навчально-методичне забезпечення ОПП Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота освітнього ступеня Бакалавр* / за заг. ред. С. Чернети, Н. Корпач. Луцьк : Волинськ.. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. 821 с. С. 789 – 801.
57. Шинкарук В. Д., Теслюк В. М., Ковальчук Т. І. Технології соціально-педагогічної діяльності : підручник. Київ : Ліра-К, 2019. 375 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12525.pdf>
58. Шмагалскі Є. Самодопомога : технологія соціальних. Київ : Ресурсний центр «Гурт». URL: <http://gurt.org.ua/>.

Зразок білета атестаційного екзамену
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Освітній ступінь Бакалавр
Спеціальність 231 «Соціальна робота»
Освітня програма Бакалавр з соціальної роботи зі спеціалізації «Соціальна робота. Соціальна педагогіка»
Державний іспит Атестаційний екзамен

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Сутність, об'єкт, предмет, мета, завдання, зміст соціальної педагогіки.
2. Сучасні уявлення щодо призначення теорій соціальної роботи. Класифікація теорій та моделей соціальної роботи.
3. Завдання 1. У сім'ї, де чоловік зловживає алкоголем, вчиняє насильство щодо дружини та двох малолітніх дітей. Дружина намагалася самостійно вплинути на чоловіка, однак це марно. Жінка продовжує жити і терпіти заради дітей. Визначте ключову проблему.
Запропонуйте методи й форми роботи з подолання проблемної ситуації.
Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Протокол № 11 від «23» січня 2024р.
Затверджено на засіданні вченої ради факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Протокол № 6 від «27» січня 2024р.

М. П.
Завідувач кафедри
Декан факультету.